

рмувати необхідні теоретичні знання у студентів, але й застосовувати їх на практиці, вирішуючи практичні завдання. Крім того, краще засвоєння матеріалу відбувається при зміні виду роботи.

При семінарських (практичних) заняттях доцільним є не лише спілкування викладача із студентом, але й обмін думками з того чи іншого питання між студентами. В даному разі викладач повинен контролювати хід дискусії, і в той же час, не брати активну участь у ній. Студенти отримують 2 протилежні думки, і намагаються відстоювати їх. Вони повинні намагатися доводити правильність своєї позиції та хибність позиції своїх опонентів. Робота в малих групах, тобто співпраця із своїми колегами, буде важливим досвідом на майбутнє. Але студенти повинні також вміти самостійно працювати, вирішувати проблеми та знаходити вихід із складних ситуацій. Тому, завданням викладача є надавати можливість виступити та висловитися кожному студенту.

З метою кращого засвоєння змісту цивільно-правових норм варто використовувати матеріали судової практики, наприклад, постанови Пленуму Верховного Суду України, практику розгляду спорів у господарських судах, складати пакети цивільно-правових договорів та аналізувати їх тощо.

Зважаючи на викладене, слід дійти висновку, що:

- 1) необхідно розвивати роль аудиторних занять, шляхом використання різних форм навчання;
- 2) активна роль студентів під час занять;
- 3) семінарські (практичні) заняття повинні поєднувати колективну та індивідуальну роботу студентів;
- 4) викладач, проводячи семінарські (практичні) заняття, повинен організовувати останні на основі різних підходів роботи з урахуванням особливостей кожної особистості.

Сучасна освіта повинна гарантувати випускнику-правнику його конкурентоспроможність у сфері професійної діяльності.

Задерейко С. Ю., асистент кафедри
конституційного та адміністративного права

АКТИВІЗАЦІЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ЛЕКЦІЙНОГО ЗАНЯТТЯ

Перебудова Болонської системи освіти ставить нові вимоги до особи викладача, методів і техніки викладання. Так, при кредитно-модульній системі навчання традиційна лекція замінюється

різноманітними формами активної лекції, що дозволяє значно підвищити творчий поведінковий потенціал аудиторії. Це такі лекції, як: бінарна, лекція-візуалізація, лекція із заздалегідь запланованими помилками, лекція-конференція, лекція-діалог, лекція із застосуванням ігрових засобів, лекція-консультація тощо. А.Фурман пропонує проблемно-модульну організацію лекційного матеріалу: кожний навчальний модуль, незалежно від кількості годин, має диференціюватися на три типи лекцій — науково-інформаційну, науково-проектну та світоглядно-рефлексивну. Спинимось на цьому детальніше.

Проблемно-модульна лекція — це організоване спілкування лектора зі студентською аудиторією (50 і більше осіб), у процесі цього створюється сприятливий соціально-психологічний клімат у ході спільного розв'язання суспільної або наукової проблеми, також здійснюється діловий, інформаційний і психологічний обмін знаннями, вміннями, нормами та цінностями між студентами і викладачами. У ході проблемно-модульної лекції формується мотивація освітньої діяльності як основа розвивальної взаємодії.

Науково-інформаційна лекція покликана висвітлити прогресивні способи добування й використання теоретичних знань з конкретної проблемної теми курсу. Головна мета цієї лекції — виявити і довести фундаментальні залежності, що організуються в розумовій діяльності людини у вигляді теорій, законів, понять, наукових фактів. Лекція будується на пошуковій взаємодії — це постановка запитань, суперечка або діалог. І завершується вона розв'язанням пропонованого припущення, версії, гіпотези реальних соціальних, наукових та особистісних проблем. На цій лекції має місце домінування наукових знань і пізнавальних умінь над соціально-культурними нормами і цінностями.

Науково-проектна лекція, спрямована на розкриття нормотворчої функції, подання наукової інформації у прийнятих соціальних формах-взірцях, це — інструкції, програми, методики, технології, правила. Мета цієї лекції — залучення студентів до соціального нормотворення, навчання їх теорії і практики наукового проектування.

Світоглядно-рефлексивна лекція — розширення світобачення студентів, прискорення їх духовного розвитку та виявлення шляхів громадського і професійного самоствердження. Мета лекції — ціннісно-естетичне наповнення, розгортання процесів критичної і творчої рефлексії здобутого, збагачення чуттєво-естетичної сфери та моральне зростання у довірливих взаємостосунках з викладачем. Але для того, щоб процес розвивальної взаємодії між викладачем і студентами був довершеним, варто розподілити програмний зміст

кожного навчального модуля на сім етапів проблемно-модульних лекцій та практичних занять: 1) установчо-мотиваційний, 2) теоретико-пошуковий, 3) консультативно-смысловий, 4) соціально-адаптивний, 5) системно-довідковий, 6) корекційно-рефлексивний і 7) культурно підсумковий. Ці етапи мають місце і в інших формах організації навчання, а саме: семінарах, навчальних конференціях, навчальних симпозіумах, диспутах тощо.

Усі ці форми навчання містять у собі самостійну роботу студентів під керівництвом викладача, метою якої є закріплення засвоєних на лекції знань, умінь та навичок. Вона сприяє більш ґрунтовному засвоєнню достатньо доступного матеріалу і додаткової інформації та виконання творчих робіт.

Залєсова С. В., асистент кафедри
конституційного та адміністративного права

АУДИТОРНІ ЗАНЯТТЯ ТА ЇХ ВИДИ

Основне завдання вищої освіти на кожному етапі розвитку полягає у формуванні творчої особистості фахівця, здатного до саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності. Не останнє місце в такому процесі займають аудиторні заняття. До основних видів аудиторних занять можна віднести: лекційне та семінарське (практичне) заняття. Варто відмітити, питання яке стосується лекційного заняття на сьогодні не втрачає актуальності та носить дослідницький характер.

На сучасному етапі розвитку дидактики існують такі підходи до визначення видів лекції. За традиційним підходом, у вищих навчальних закладах найбільш поширеною є вступна, тематична, оглядова та заключна лекції. Так, у вступній лекції надається можливість познайомити студентів зі змістом курсу, який вивчається; розкрити його зв'язок з іншими дисциплінами; показати перспективи подальшого удосконалення набутих знань. Тематична лекція присвячена конкретній темі. У вищому навчальному закладі зазвичай лекція читається за навчальним планом дисципліни. Оглядова лекція має місце, як правило, на заочній форі навчання або перед іспитами, і у стислому вигляді охоплює весь курс дисципліни, яка вивчається. Враховуючи вимоги Болонського процесу, можна сказати, що вона посіла одне із перших місць